

הנושאים	שעות	דוגמאות והבהרות
		<ul style="list-style-type: none"> חקירות מקרים בעלי חוקי המרה שונים, כגון: השבוע, השעון; דוגמה: היום יום שלישי. המסיבה מתקיימת ביום שני. בעוד כמה ימים תתקיים המסיבה? כמה תשובות יש?
2. הגדלה והקטנה פי 10 ופי 100	2	<ul style="list-style-type: none"> בהגדלת מספר פי 10 אומרים ש"נוסף 0 מימין למספר". יש להדגים לתלמידים מדוע הוספת 0 מימין למספר שקולה להגדלה פי 10. נוח להדגים זאת בעזרת חשבונייה. דוגמה: בחשבונייה מיוצג המספר 112, שבו 2 יחידות, עשרת אחת ומאה אחת. אם נגדיל אותו פי 10 - נקבל מספר שבו 20 יחידות, 10 עשרות ו-10 מאות. נבצע המרות: 20 היחידות יעברו לעמודת העשרות כשתי עשרות, 10 העשרות יעברו לעמודת המאות כמאה אחת, 10 המאות יעברו לעמודת האלפים כאלף אחד, ונקבל את המספר 1,120. לכן אומרים שבהגדלת מספר פי 10 נוסף 0 מימין למספר המקורי. באותו אופן, בהגדלה פי 100 נוספים שני אפסים מימין למספר המקורי, וההיפך קורה בהקטנה. דוגמאות: א. לאדם רמ"ח איברים ושס"ה גידים. כמה איברים וגידים לאדם? ב. כמה ימים נספרו מראשית ספירת העומר עד ל"ג בעומר? ג. נאמר (מסכת אבות) "בן י"ח לחופה". באיזה גיל מתחתנים על פי האמור?
3. ערכי האותיות מ-א עד ת	3	<ul style="list-style-type: none"> מיקום מספרים בתחום הרבבה על ישר המספרים; דוגמה: מקמו את 9,000 על ישר מספרים.
ב. ישר המספרים	3	

הנושאים	שעות	דוגמאות והבהרות
- השוואת מספרים מכוונים	•	ההשוואה תיעשה על הישר: מי נמצא ימינה (או שמאלה) ממי.
- שימושים במספרים שליליים	•	ייערך דיון בשימושים שונים של המספרים השליליים, כגון: רווח והפסד, גובה ביחס לפני הים, טמפרטורה.
ג. פעולות החשבון בתחום הרבבה		
1. חיבור וחיסור במאונך	10	<ul style="list-style-type: none"> יש לאמן את התלמידים בכתיבה מסודרת של תרגילי חיבור וחיסור במאונך: יחידות מתחת ליחידות, עשרות מתחת לעשרות וכו'. בהוראת החיבור והחיסור ייעשה שימוש באמצעי המחשה מתאימים. הלימוד יהיה מדורג – תחילה בלי המרה ואחר כך עם המרה – ומבוסס על הבנת המבנה העשרוני. צריך להביא את התלמידים בהדרגה לקיצורים המקובלים בביצוע החיבור והחיסור במאונך. דוגמה לאלגוריתם חיבור שקודם לאלגוריתם המקובל:
		$ \begin{array}{r} 2,336 \\ + 1,435 \\ \hline 3,000 \\ + 700 \\ 60 \\ 11 \\ \hline 3,771 \end{array} $ <p>התוצאה: 3,771</p>
	•	<p>הוראת החיסור תיעשה בהדרגה, לפי שלבים כדוגמת אלה:</p> <p>א. פריטה אחת, רק ביחידות</p> <p>ב. פריטה אחת, רק בעשרות</p> <p>ג. שתי פריטות ביחידות ובעשרות</p> <p>ד. חיסור במקרים בהם מופיעים אפסים במחוסר.</p>
	•	אומדן וסדר גודל של תוצאות פעולות;

הנושאים	שעות	דוגמאות והבהרות
---------	------	-----------------

דוגמאות:

א. מהי, בערך, תוצאת התרגיל $= 95 + 527 + 2,809$?

ב. מה גדול יותר: 9×100 או 21×53 ?

- הכיתה תמשיך גם בפתירת תרגילים הכתובים במאוזן, תרגילים שייפתרו בעל-פה או בכתב בדרכים שונות כמודגם בזה:

א. $75 - 39 = 75 - 40 + 1$

ב. $75 - 39 = 75 - 30 - 9$

ג. הגדלת המחסר והמחוסר באותו מספר:

$75 - 39 = 76 - 40$

דוגמה:

ידוע כי $238 + 500 = 738$

מהן תוצאות התרגילים: $238 + 499 =$

$500 + 237 =$

$238 + 501 =$

$239 + 499 =$ נמקו.

- 2. שימוש בחוקי החילוף, הקיבוץ והפילוג
- 4. בכיתה ב' הכירו התלמידים את חוקי החילוף והקיבוץ והשתמשו בחוק הפילוג. בכיתה ג' יילמד חוק הפילוג תוך פעילות במודל מתאים.

- אין הכרח לדרוש ניסוח פורמלי של החוקים. יש לנצל את החוקים לפתירה נוחה של תרגילים, כמודגם בזה:

א. $7 \times 12 = 7 \times 10 + 7 \times 2 = 84$

ב. $18 + 37 + 12 = 37 + (18 + 12) = 37 + 30 = 67$

ג. $4 \times 12 \times 5 = 12 \times (4 \times 5) = 12 \times 20 = 240$

- השימוש בחוקים ייעשה באופן אינטואיטיבי ולא בדרך אנליטית, ואין לדרוש מהתלמידים לפרט באילו חוקים השתמשו.

- חקר פעולות החיבור תוך שימוש בחוקים שונים: